

ՌՈՒՄԻՈՅ ՇԱՀԻՆ ԶՈՀ ԳԱՅԻՆՔ

Posted on November 11, 2020 by Keghart

Category: [Opinions](#)

Մեր Դարգեւ Դաւիթեան, Թորոնթօ, 10 Նոյեմբեր 2020

Ծնած ըլլալով Համաշխարհային Բ. Պատերազմի ավարտին՝ կը յիշեմ, որ մանուկ տարիքիս իմ սորված առաջին հայկական երգը մօրս շրթունքէն լսած «Թռչի մտքով տուն»-ն («Մարտիկի երգը») էր: Կը յիշեմ նաեւ, որ մանուկ տարիքիս իմ առաջին տեսած ֆիլմը, իօրս ուսերուն վրայ նստած, «Պերլինի անկումը»-ն էր: Եւ այսպէս, ընտանեկան յարկիս տակ մեծցայ սիրելով Ռուսն ու այն ինչ, որ կը կոչուէր Կարմիր Բանակ, որուն յաղթանակով հաւատացած էի, թէ փրկուած էր այն ինչ, որ մնացած էր մեզի որպէս հայրենիք: Մեծցայ՝ հաւատալով, որ հայը չունէր Ռուսէն զատ բարեկամ ու ընկեր այս աշխարհի վրայ:

Մեծնալէս ետք, ունեցայ արաբ ու պաղեստինցի ընկերներ դպրոցին մէջ, եւ անոնց Իսրայէլի դէմ ազատագրական պայքարի ոգին մէջ գտայ Նոյն ոգին, որ մէջս էր՝ ազատագրուած տեսնել ուզելով մեր Սիսն ու Մասիսը: Ու Արաբ աշխարհի «Իսլամ եղբայրներ»-ու թշնամի Նոր մարգարէին եւ արաբները միացնող ազգայնական շարժումի առաջնորդին՝ Եգիպտոսի Նախագահ Կամալ Ապտըլ Նասերի մէջ գտայ ազգային ու յանդուգն մարդը, որ կայսերապաշտութեան ու գաղութատիրութեան ճիրաններէն փրկել կ'ուզէր իր արաբ ազգը: Շատ ուրախ էի, որ ան Սովետ Միութեան ապաւինելով՝ մատ կը ճօճէր Արեւմուտքին դէմ:

Եւ պատահեցաւ, որ ան Ռուսին ապաւինած՝ յանդգնեցաւ Իսրայէլի ասպարէզ կարդալ եւ պատերազմ մղելու յամառ պատրաստակամութիւն յայտնել: Արդիւնքն եղաւ այն, որ Ամերիկայի եւ Արեւմուտքի թիկունքին յենած Իսրայէլը խորտակեց Սովետ Միութեան թիկունքին վստահող Նասերը: Ափրիկէի եւ Ասիոյ լայնքին ու երկայնքին տարածուող Սովետ Միութեան համբաւը, Նասերի ազգայնականութեամբ սնած եւ ուռճացած, յանկարծ փշրուեցաւ Իսրայէլ-Արեւմուտք յաղթանակին առջեւ, եւ հոնկէ սկսեալ, հաւատացէ՛ք, սկսաւ փլուզումը Սովետ Միութեան: Յուսահատ եւ «գետին մտած» արաբ ազգայնականներու Նասերի հրաժարականը մերժող միլիոնաւոր ցուցարարներուն հետ ես ալ քալեցի այն ատեն՝ մերժելով Նասերի նուաստացումով ու ընկճումով ստեղծուած վիճակը:

1967-1990 ժամանակաշրջանին, Սովետ Միութիւնը կամաց-կամաց ճաթոտելէ ետք փլաւ, ու Սերպիան ալ նորաստեղծ Ելցինեան Ռուսիոյ յենած՝ կորսնցուց Քոսովօն Ամերիկայի ու ՆԱԹՕ-ի հարուածներուն տակ:

1990-2020 ժամանակամիջոցին ու Արցախի ազատագրումէն ետք, կը հաւատայինք, որ ունինք ընկեր ու բարեկամ մեզի պաշտպան դաւանող Ռուսիոյ մէջ: Կը հաւատայինք, որ երախտապարտ կ'ըլլան անոնք, որոնց տուինք մարաջախտներ ու ծովակալներ՝ երբ կռուի մէջ էին Հիթլերի դէմ: Կը հաւատայինք, որ աշխարհի հիանալով մեր զինուորներու գործած հերոսական սիրագործութիւններուն վրայ՝ մեր հետ կը կանգնէր եւ մեր դէմ ելած հսկայ ուժերուն նժարը ի նպաստ մեզի կը հաւասարակշռէր:

Սխալեցանք: Ոչ թե որովհետեւ ապուշ ենք եւ տգետ, ու անտեղեակ՝ շահախնդիր մեծերու դաւերուն ու դաւադրութիւններուն, ոչ թե որովհետեւ միամիտ ենք եւ լաւ գէշէն զանազանել չգիտցող, այլ որովհետեւ ուզեցինք ինքնախաբեութիւն ապրելով՝ հաւատալ, թէ Ռուսիոյ հարաւային սահմանին վրայ անոր պատնէշ զօրանոցը դառնալով՝ կ'ապահովենք մեր ազգային ու մարդկային անվտանգ կեանքով բարգաւաճելու կարելիութիւնը:

Սխալեցանք, որովհետեւ անտեսել ուզեցինք անցեալին Թուրքիոյ հետ կնքած դաւադրութիւնը Ռուսիոյ, որ գծեց իր «փոքր եղբօր»՝ Հայաստանի սահմաններն ու ճակատագիրը:

Եւ խոստովանինք, որ եթէ մեր մէջ կային մարդիկ, որոնք Ռուսին վստահելով կուրօրէն կը հաւատային, թէ չկայ առանց անոր որեւէ փրկութիւն հայուն, ապա Ռուսիա-Թուրքիա կամ Փութին-Երտողան ամբնօրեայ բանակցութիւններն ու խօսակցութիւնները կասկածի տակ պետք է դնէին մեր Հայ-Ռուս դարաւոր եղբայրակցութիւնը: Ու թէեւ տակաւին կ'ուզէինք հաւատալ, թէ Ռուսիան էր մեր փրկարարը՝ զէնք ու զինամթերք մատակարարելով մեր քաջարի բանակին, յուսախաբութեան եւ դաւաճանութեան տիղմին մէջ դրուեցանք՝ ի հետեւանք Ռուս-Թուրք շահերու սադայելական ծրագրերուն: Թուրքը ուզեց Ալիեւի իշխանութիւնը ամրապնդել, Ռուսն ալ ուզեց Փաշինեանի իշխանութեան վերջ տալով՝ իր գործակալները վերականգնել:

Ոմանք պիտի ըսեն, թէ Ռուսին կը պարտինք այն ինչ, որ մնաց մեզի Արցախէն, եւ թէ առանց անոր միջնորդութեամբ վերջ գտած այս պատերազմին պիտի կորսնցնէինք ամբողջ Արցախը: Սակայն պետք է հաւատալ, որ մենք կը յաղթէինք այս պատերազմը, եթէ Ռուսիա կատարեր ու ցոյց տար այն ինչ, որ Թուրքիա կատարեց եւ ցոյց տուաւ Ազրայէճանի: Մենք պետք ունէինք օդային պաշտպանութեան միջոցներու, որ մեզի կրնար հայթայթել Ռուսիա՝ փոխատուութեամբ եւ ոչ ձրի: Յետոյ, ակելի լաւ չէ՞ր ըլլար, որ կրակի տայինք թշնամիին նաւթահորերը՝ Սամսոնի «իմ վրայ ու թշնամիիս վրայ» տաճարը փուլ տալու հոգեբանութեամբ:

Աւա՛ղ ու հազա՛ր ավաղ, որ այսքա՛ն զոհ տուինք ու այսքա՛ն ակերուեցան մեր գիւղերն ու քաղաքները Արցախի:

Աւա՛ղ ու հազա՛ր ավաղ, որ Շուշին կորսնցնելով՝ կորսնցուցինք ազգովին մեր վերագտած պատիւն ու արժանապատուութիւնը:

Աւա՛ղ ու հազա՛ր ավաղ, որ պարտադրուեցանք խմել մրուրը մեր պարտութեան եւ արհամարհութեան աշխարհի առաջ:

Աւա՛ղ, որ Ռուսիոյ շահին զոհ գացինք:

Նկարը՝ Շուշիի բերդը

Comments

Keghart – 2020-11-26 16:57:16

Յարգելի Ա.Գ. Ձեր երկտողը պիտի չհրատարակուի, որովհետեւ գրութիւնը պարզապէս անուանարկում եւ պիտակաւորում մըն է (name-calling) եւ որեւէ տեսակետ չ'արտայայտեր քննարկուած հարցին մասին: Հաւանաբար Facebook-ի, Twitter-ի եւ նմանօրինակ ցանցերու վրայ արտօնուած են նմանատիպ որակավորումներ՝ բայց ոչ Keghart.org-ի մէջ:

Armen Baghdoyan – 2020-11-25 16:52:51

Ես իմ Խօսքս ըսած եմ արդէն: Սակայն կը հարկադրուիմ որոշ թիւրիմացութիւն փարատել: Ռուսաստան որւէ պարտաւորութիւն չէ ստանցնած Լեռնային Ղարաբաղի հանդէպ բացի Մատրիտեան սկզբունքներէ, որոնք հիմքը կը կազմէին Ղարաբաղեան հակամարտութեան խաղաղ կարգաւորման՝ Մինսքի Խումբին կողմէ միջնորդութեամբ: 2009-ին Մատրիտեան սկզբունքները վերատեսութեան ենթարկուեցան Helsinki Final Act համաձայնագրով: Մինսքի Խումբը , որուն երեք համանախագահներէն մէկն է Ռուսաստան, մինչև օրս միջազգայնօրէն ճանաչուած միակ մարմինն է, որ կրնայ խաղաղութեան համար բանակցութիւններուն միջնորդի դեր խաղալ: Ռուսաստան իրաւունք չունի առանձինն միջնորդել խաղաղութեան բանակցութիւններուն: Ինչ որ ցարդ իրականացած է խաղաղութիւն չէ, այլ պարզապէս զինադադար՝ Ռուսաստանի միջնորդութեամբ, որուն շնորհիւ ԼՂ և Հայաստան փրկուեցան անվերականգնելի կործանումէ: Այս ճշմարտութիւնը եղծանել խելայեղ ռուսատեացեացութեամբ՝ հայրենասիրութիւն չէ, ոչ ալ քաղաքական տարրական իմացութիւն: Հայրենիքին համար մարդիկ կը զոհուին: Հայրենիքը չեն զոհեր քինախնդրութեան: Վերջապէս՝ ընթացողին ուշադրութեան կը յանձնեմ հետևեալ կապը.

<https://www.globalresearch.ca/video-armenia-trolling-russia-digging-grave/5730279>

Barkev Davidian – 2020-11-24 16:15:13

Շատ կարճ: Ազերին ունէր թուրք կռուող դաշնակից, մենք ունէինք ռուս դիտող դաշնակից: Արցախը այսօր մասնատուեցաւ, ինչպէս Հայաստան մասնատուեցաւ հարիւր տարի առաջ: Երկու պարագաներուն ալ մեր փրկարար Ռուսիան կէս-փրկարարի դեր կատարելով բաւականացաւ:

Armen Baghdoyan – 2020-11-24 14:11:40

Պատերազմի երրորդ օրը երկրի վարչապետը հրաման է արձակում կանգնեցնել լրահամալրումը և կամավորականներին ուղարկել առաջնագիծ, լրագրողների հետ հանդիպմանն ասաց ՀՀ ՊՆ ռազմական վերահսկողական ծառայության նախկին պետ, գեներալ-գնդապետ Մովսես Հակոբյանը: «Չեն կարող հերքել, որովհետև պաշտոնատար անձինք, ովքեր պատասխանատու են այդ գործընթացի համար և գիտեն, որ գալու է ժամանակը և այդ գործառույթը չկատարելու համար պատասխան պետք է տան, խոսակցությունը ձայնագրել են: Առաջին օրվանից Արցախում էի. կամավորական ջոկատները գալիս են, փայլուն տղերք են, որևէ սպառազինություն, հանդերձանք չունեն: Չորամասերում նրանց համար նախատեսված որևէ հանդերձանք և սպառազինություն չկա: «Իրավունք» օրաթերթն

Armen Baghdoyan – 2020-11-24 00:32:38

Իսկ ահա Պուտինը գաղտնագրածեց հետեւյալը. «Հոկտեմբերի 19-20-ը ես մի շարք հեռախոսազրույցներ ունեցա ինչպես նախագահ Ալիևի, այնպես էլ վարչապետ Նիկոլ Փաշինյանի հետ... Ընդհանուր առմամբ ինձ հաջողվեց համոզել նախագահ Ալիևին, որ կարելի է դադարեցնել ռազմական գործողությունները, բայց նրա կողմից պարտադիր պայման էր փախստականների վերադարձը, այդ թվում՝ Շուշի: Սակայն ինձ համար անսպասելիորեն մեր հայ գործընկերների դիրքորոշումն այնպես ձեւակերպվեց, որ դա նրանց համար անընդունելի է: Եվ վարչապետ Փաշինյանն ինձ ուղղակի ասաց, որ դրանում վտանգ է տեսնում Հայաստանի և Ղարաբաղի շահերի համար: Հիմա ինձ այնքան էլ հասկանալի չէ, թե որն էր այդ սպառնալիքը, նկատի ունեմ, որ նախատեսվում էր խաղաղ քաղաքացիների վերադարձ՝ հայկական կողմից Ղարաբաղի տարածքի այդ մասի, այդ թվում՝ Շուշիի նկատմամբ վերահսկողությունը պահպանելու դեպքում, և նկատի ունենալով մեր խաղաղապահների առկայությունը, ինչի մասին մենք արդեն պայմանավորվել էինք և Հայաստանի, և Ադրբեջանի հետ: Եվ վարչապետն այդ ժամանակ ինձ ասաց՝ «Ոչ, մենք չենք կարող դրան գնալ: Մենք պայքարելու ենք»»:

Mardiros – 2020-11-16 21:39:12

Mr. Davitian mentions that the Soviets had told Nasser that their satellites had seen Israel amassing troops on the Syrian border, presumably to attack. When he heard the report, President Eshkol of Israel invited the Soviet ambassador to accompany him to the north to check the Soviet satellite report. The Soviet ambassador refused the invitation. There was no amassing of Israeli troops in the north. So what were the Soviets up to? So far that secret has remained a secret.

Barkev Davidian – 2020-11-16 12:28:58

In response to Armen Baghdoyan's russophile position, he and the likes of Mosfilm's G. Shahnazarov and RT's M. Simonian work for Russia more than Armenia. And as to the historical facts cited by Mardiros, they explain the warning given to Nasser by the Soviets regarding the Syrian front, but do not explain why Soviets did not play the role of Johnson vis-à-vis Israel by actively getting involved in helping Nasser.

Mardiros – 2020-11-15 23:32:15

There are several errors in Mr. Tavitian's analysis of Soviet Union's "betrayal" of Gamal Abdel Nasser of Egypt. At the outset, I have to point out that the CIA and its British equivalent MI6 have said that at no time, between 1947 and 1967, were the combined Arab forces stronger than Israel. Nasser didn't rely on the Soviet Union to overcome Israel. He knew he was weaker. Nasser knew that the Soviets and the Americans had agreed to make sure Israel was always technically superior to the Arabs. That was a U.S. insistence. When President Lyndon Johnson asked the two sides to send reps to America for negotiations, Nasser eagerly responded by appointing Zakariah Mohyeddin as negotiator. He didn't know that Johnson was lying: when Johnson sent the invitation, he also gave the green light to Israel for a pre-emptive surprise attack. Thus, Egypt lost not because of inferior Soviet weapons but because the Egyptian air force was caught by surprise. Knowing the weakness of the Arabs and his own forces, Nasser didn't want war. However, he received a report from the Soviets that Israel was amassing a huge army at the Syrian border. Since Syria was his partner, Nasser was forced to make war. Finally, Saudi Arabia and Jordan were mocking Nasser. They said that while Nasser had been talking for years about liberating Palestine, Nasser had done nothing. It was time for "put up or shut up." As a result, Nasser began to threaten Israel.

Papken Boyadjian – 2020-11-15 12:43:26

Չօրաւոր Հայաստանի համար ՌԻՄՏԵԼՔ՝ 1- Դպրոցներու մէջ սերունդներուն դաստիարակել հայոց պատմութիւն եւ հայրենասիրութիւն, 2- Հայաստանը վերածել ռազմական պետութեան, բոլոր արական եւ իգական քաղաքացիները պարտադիր անցնին զինուորական ծառայութեան, 3- Չինուորական ծառայութեան մասնակիցները պետք է տարուան մէջ մէկ ամիս զօրակոչուին վերապատրաստման համար, 4- Հայաստանը վերածել զինուորական արտադրութեան երկիրի, ստեղծել խոր զէնքերու սերունդներ, 5- Օգտուիլ Մեծամորի կարելիութիւններէն, 6- Հաշուեյարդարը ընել հայ ժողովուրդի դավաճաններուն.

George Ayrnlian – 2020-11-15 01:08:14

My heart bleeds like Barkev Tavitian's and all other Armenian brothers and sisters after this humiliation and catastrophic outcome which could have been avoided by our so called "friend" Russia. They cheated us again like they did by the treaty of Brest-Litovsk with Germany in early 1918 and by agreement with Turkey in August 1920 for Turkey to acquire Western Armenian Territories.

Alexander Brincken – 2020-11-14 06:11:06

Սոյն յօդուածին հեղինակը լիովին ճիշդ կը գնահատէ պատահածն ու իսկական իրավիճակը: Ռուսիան անգամ մը եւս դաւաճանած է Հայաստանը՝ յանուն իր կայսերապաշտական նկրտումներուն: Ան միշտ գործած է ըստ «բաժանի՛ր որպէսզի տիրես» կայսերապաշտ սկզբունքին համաձայն: Ան նախօրօք պայմանաւորուեցաւ Թուրքիոյ եւ Ազերպայճանին հետ՝ Արցախը մասնատելու եւ անոր մեծ մասը Թուրքիոյ տալու, ռուսական զօրքը տարածաշրջան մտցնելու համար: Հայաստան գոնէ այս ողբերգական եւս մէկ փորձէն ետք պիտի անյապաղ ուրիշ՝ իսկական, վստահելի դաշնակիցներ փնտռէ: Եւ անոնք առկայ են՝ ԱՄՆ, Գանատա, Ֆրանսա, Յունաստան, Իրան (որոշ չափով), Չինաստան: Առ նուազն վերջին երեքը իրենց հերթին չէին փափաքիր Մեծ Թուրանի ստեղծումը տեսնել: Please to publish this corrected version

Heratch – 2020-11-14 04:37:53

Bravo SHAHAN. Your points are clear, logical, like mathematics .

Shahan – 2020-11-12 15:39:43

How can you trust an ally whose leader says his country is equally friendly with your country and your enemy country? How can you trust an ally which arms your enemy? How can you trust a country whose leader regularly insults your leader? How can you trust a country whose leader defends a corrupt politician who robbed your country blind when he was its leader? How can you trust a country which dismisses half-a-dozen attacks on your country although, according to your pact, he is obliged to help you when you are attacked? How can you trust a country which imposes almost mortal conditions on you so as to "safeguard" your future?

Armen Baghdoyan – 2020-11-12 00:47:17

Շատ կարճ: Եթէ մենք չենք հասկնար որ Ռուսը հայ ժողովուրդը փրկեց վերահաս ինքնասպանութենէ, մենք անփրկելի խուժան մըն ենք և անարժան՝ ապրելու որպէս ազգ: Փրկարարը ամբաստանել ոճրագործութեամբ՝ անչափելի տգիտութիւն է: Եթէ չարափոխութիւն չէ: